

ZNAČAJ KRAŠKIH POLJA ZA BH FAUNU PTICA

Ena Šimić¹, Dražen Kotrošan²

¹ Ornitološko društvo „Naše ptice“, Sarajevo, Bosna i Hercegovina

² Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Prema preliminarnim podacima, u Bosni i Hercegovini su poznata 52 kraška polja koja zauzimaju ukupnu površinu oko 1.452 km². Kraška polja predstavljaju važne centre biodiverziteta u Bosni i Hercegovini i od posebnog su značaja za faunu ptica. Za pojedine vrste, poput grabljivica (npr. eje livadarke-Circus pygargus i močvarne eje-Circus aeruginosus), kosca (Crex crex), sivog svračka, (Lanius minor), crnoglave strnadice (Emberiza melanocephala), šivalice (Cisticola juncidis) i drugih, kraška polja su bitna staništa za gniježđenje. S druge strane, za veliki broj vrsta kraška polja su izuzetno značajna u periodu migracija. To dokazuje i novoutvrđeni seobeni put ptica nazvan „Jadranski put“. Istraživanja vršena posljednjih godina, prateći seobu ždralova (Grus grus), žličarki (Platalea leucorodia) i drugih vrsta, ukazala su na veoma važan položaj bosanskohercegovačkih kraških polja Jadranskom seobenom putu. Pored svih dosadašnjih saznanja, biološki potencijali većine bosanskohercegovačkih kraških polja još uvijek su nedovoljno ili nisu nikako poznati, jer ne postoji urađena inventarizacija i valorizacija stanja biodiverziteta na njima. Nasuprot tome, svakodnevno se planiraju različiti zahvati (izgradnje hidrocentrala, termoelektrana, vjetroparkovi, preusmjerenje vodenih tokova, eksploatacije treseta i dr.) koji ugrožavaju biodiverzitet na kraškim poljima.

U 2011. godini pokrenut je projekt „Identification and Promotion of Karst Poljes in Bosnia - Herzegovina as Wetlands of National and International Importance“ kojeg zajednički realizuju njemačka organizacija Euronatur i tri organizacije institucije iz Bosne i Hercegovine (Ornitološko društvo „Naše ptice“, Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine i Centar za istraživanje i održivi razvoj krša). Cilj projekta je da se izvrši inventarizacija kraških polja koja bi uključila kartiranje nivoa plavljenja polja, prikupljanje podataka o ornitofauni i kartiranje značajnih vrsta, prikupljanje podataka i kartiranje flore i vegetacije, te preliminarna prikupljanja podataka o fauni vretenaca (Odonata) i kulturnim znamenitostima polja. Presentacija rezultata navedenog projekta očekuje se 2013. godine.

Ključne riječi: kraška polja, ornitofauna, seoba, projekt

THE IMPORTANCE OF KARST POLJES OF BIRD FAUNA OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

According to preliminary data collected 52 karst poljes are known in Bosnia and Herzegovina with a total surface of 1.452 km². Karst poljes are important centers of biodiversity in Bosnia and Herzegovina and they are of great importance for bird fauna. For certain species, such as birds of prey (e.g. Montagu's Harrier - Circus pygargus and Marsh Harrier-Circus aeruginosus), Corncrake (Crex crex), Lesser Grey Shrike (Lanius minor), Black-headed Bunting (Emberiza melanocephala), *Zitting Cisticola* (Cisticola juncidis) and others, karst poljes are important nesting sites. On the other hand for

a big number of species karst poljes are of great importance during migration periods. This conclusion is supported by the recently identified bird migration path called the “Adriatic Flyway”. For the past several years, researchers showed that karst poljes are very important in the “Adriatic Flyway”. This was confirmed by the constant migration monitoring of Crane (*Grus grus*), Spoonbill (*Platalea leucorodia*) and other species. Despite all the current knowledge, biological potentials of the karst poljes in Bosnia and Herzegovina are poorly known or not known at all. There is no systematic inventarisation and valorisation of their biodiversity status. In contrast, new projects in constant development (hydroelectric power stations, thermal power plants, wind farms, watercourse diversions, peat extractions etc.) are a threath to biodiversity in those very areas.

2011 marked the commencement of the project „Identification and Promotion of Karst Poljes in Bosnia - Herzegovina as Wetlands of National and International Importance“, implemented jointly by Euronatur from Germany and three organizations and institutions from Bosnia and Herzegovina (Ornithological Society “Our Birds”, National Museum of Bosnia and Herzegovina and the Center for Research and Sustainable Development of Karst). The goal of the project is to conduct the inventarisation of the karst poljes to include: mapping of the flood level, ornithofauna data collection and key species mapping, data collection of and flora and vegetation mapping, preliminary data collection on dragonflies (Odonata) and cultural values of the poljes. Presentation of the project's results is to be expected in 2013.

Keywords: karst poljes, ornithofauna, migration, project